

Tillämpningsanvisning för personalföreträdare i nämnd

2024-05-28

Personalföreträdare i nämnd

Bestämmelserna om närvarorätt för företrädare för de anställda i kommunen finns i kommunallagen 7 kapitel 10 – 19 §§. Grundläggande är att närvarorätten gäller vid sammanträden med andra nämnder än styrelsen.

Närvarorätten gäller inte i utskott, revisionsnämnd, förtroendenämnder, valnämnd eller överförmyndarnämnd.

Även om personalföreträdarna utses av arbetstagarorganisationerna så representerar de inte dessa. Personalföreträdarna ska fungera som ombud för alla medarbetare i kommunen.

Personalföreträdares närvarorätt

Personalföreträdare har en rättighet, men inte skyldighet att närvara vid nämndsammanträden.

Personalföreträdare har rätt att delta i ärenden som berör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda.

Det finns ingen generell rätt att närvara vid behandlingen av alla ärenden i en nämnd.

De ärenden som ordföranden i nämnden anser rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda ska grupperas tillsammans i föredragningslistan så att personalföreträdarna slipper gå ut och in på sammanträdet. Dessa ärenden kan då avgöras i en följd och förläggas i början av sammanträdet.

Ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda kan vara av följande slag:

- Organisationsfrågor, verksamhetsplan, budget och årsredovisning.

Personalföreträdare har inte rätt att delta i ärenden där det gäller frågor som rör fastighetsöverlåtelser, fördelning av platser i tomtkö och andra beslut som hänger samman med kommunens mark- och fastighetspolitik, fördelning av bidrag till föreningar med mera. Personalföreträdare har inte heller närvarorätt för ärenden av följande slag:

- Ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild
- Förhandlingar med en arbetstagarorganisation
- Uppsägningar av kollektivavtal
- Arbetskonflikter
- Rättstvister mellan kommunen och en arbetstagarorganisation
- Ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

Rätt till information - tystnadsplikt

Personalföreträdarna har rätt att få den information de behöver för sin verksamhet. Nämnden är alltså skyldig att lämna upplysningar till personalföreträdarna, dock ska nämnden iaktta föreskrifterna i offentlighets- och sekretesslagen.

Personalföreträdarna utses och entledigas av arbetstagarorganisationerna och kan alltså inte anses vara vare sig ledamöter eller anställda. Tystnadsplikt kan åläggas personalföreträdarna endast med tillämpning av 10 kapitlet 14 § offentlighets- och sekretesslagen. Nämnden ska om den finner att risk för skada, men eller annan olägenhet föreligger ställa upp ett förbehåll enligt denna bestämmelse när uppgifterna lämnas ut.

Hur personalföreträdare utses

Personalföreträdare utses bland medarbetarna i kommunen, i första hand utses de bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde. Om arbetstagarorganisationen vill utse en personalföreträdare som inte är anställd inom den enskilda nämndens verksamhetsområde ska samråd ske med nämndens presidium innan denna möjlighet utnyttjas. Högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem får finnas för varje nämnd.

Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen har kollektivavtal med. Kommunen förutsätter att arbetstagarorganisationerna kommer överens om vilka organisationer som ska utse representanterna i den enskilda nämnden. Det är en förutsättning för att närvarorätten ska kunna utövas.

Vid början av varje mandatperiod samt om förändringar sker under tiden ska de arbetstagarorganisationer som utsett personalföreträdare i nämnderna, meddela Kommunkansliet vilka personer som utsetts. Mandatperioden för personalföreträdarna är den samma som för ledamöter i nämnden. Personalföreträdarna ska noteras i förtroendemannaregistret.

Om en arbetstagarorganisation entledigar en personalföreträdare ska detta meddelas till Kommunkansliet. Ersättare för den entledigade personalföreträdaren ska också meddelas till Kommunkansliet.

Jäv

I enlighet med Kommunallagen 7 kap 17 § gäller bestämmelserna om jäv i Kommunallagen 6 kap 28–32 §§.

Kallelse

Personalföreträdarna ska kallas till sammanträden i samma tid som ledamöterna i nämnden. Kallelsen ska innehålla tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som ska behandlas.

Ersättarna kallas bara när de ska tjänstgöra som personalföreträdare.

Sammanträdet

Personalföreträdarna har rätt att delta och yttra sig vid nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att ställa förslag, delta i besluten eller att få sin mening antecknad i protokollet.

Beslut som fattas på nämndsammanträde som personalföreträdare har tillträde till, blir inte ogiltiga om en eller flera personalföreträdare inte fått någon kallelse eller ej kunnat närvara under sammanträdet.

Personalföreträdarens ersättning för närvarotid under nämndsammanträde

Personalföreträdarna behåller sin lön under den tid de närvarar vid nämndens sammanträde.